

MÁTRAVIDÉKI HIRLAP

Társadalmi, szépirodalmi, tanügy-népnevelési, iparügyi és gazdasági hetilap. -- Megjelenik minden héten, szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyöngyös, Wachott Sándor-u. 18 sz., hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények, előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. KOSSA LAJOS
üggyvéd.

Előfizetési árak:
Egész évre P. 8' — Félévre P. 4'—
Egyesszám ára 16 fillér. - Kapható minden
donánytőzsdében. — Hirdetési díjak előre
fizetendők. — Nyilttér soronkint 1 pengő

Amilyen aggodalommal tekintettünk a tél beállta előtt a városra és lakóira nehezdedő nyomor elé, épen olyan megnyugvással állapítjuk meg, hogy ez a tél is elmúlt, anélkül, hogy nagyobb veszedelmet hozott volna.

Úgy a hivatalos város, mint a társadalom, annak majdnem minden rétege, megtette kötelességét erején felül. Sietett a nyomorgók kinjainak enyhítésére. Most már gyors léptekkel haladunk a közelgő tavasz felé, nem kell attól tartani, hogy az inségesek fajkiáltása elemi erővel tör fel és követeli hangos jajszóval eltartását és segítését.

A legnehezebb hónapokon már túl vagyunk, mert az éhség és hideg külön-külön is romboló hatású, mennyivel inkább azonban együttvéve és közösen. A tél elmúltával a rendelkezésre álló összegből élelmezésre lehet fordítani azt a részt is, amit eddig elvitt a tüzelőanyag, majd a tavaszi munkálatok megkezdésével a legszegényebb néposztály is munkaalkalomhoz fog tudni jutni. Úgy értesültünk, hogy az állami munkálatok keretében folytatni fogják az őszön abbahagyott Nagypatak meder kiépítését és ezzel a munkával nagyon sok éhező száznak jut majd kenyér.

Amikor a szorongó érzés alól felszabadulva visszatekintünk az elmúlt inséges idő küzdelmeire, nem mehetünk el szó nélkül azon tény mellett, hogy még mindig voltak és vannak: a szegénységnek vámszedői.

A városban működő felekezeti Nőegyletek, Szegényügyi hivatal és a Karitás tagjai a legteljesebb odaadással, önzetlen becsületességgel és szorgalommal járták a várost, keresték fel a szegények lakásait, nyomozták, elentettek, segítettek és könnyeket töröltek. Inkább kétszer is adtak, mint egyszer sem, inkább szomorubbnak nézték a helyzetet, mint kedvezőbbnek, csak azért, hogy ne legyen senki, de senki,

A szegénység vámszedői

aki csak véletlenül is kimaradt legyen a névsorból.

Munkájukat azonban megnehezítette és hátráltatta azoknak szívtelensége, akik a reászoruló terhere és hátránya segélyt és támogatást követeltek akkor, amikor arra nem szorultak rá. Tudunk megtörtént esetet, amikor sirva és jajgatva, kérve és könyörögve, fenyegetőzve és atkozódva követelt támogatást olyan család, amelynek saját haza, bérelt földje: tehát biztos megélhetése volt és csak két disznót ölt. Nem fontos az, hogy vajjon eredményre vezetett-e ez a vehemens színlelése a nyomorú k. Egyedül és kizárólag a szomorú tünet kell, hogy érdekelje a nagy nyilvánosságot.

A nagy nyilvánosság tisztító tüze szükséges ahhoz, hogy a szegénység vámszedőit visszaszorítsa az igazi szegények támogatásának teréről.

„Szemérmes koldusnak üres a tarisznyaja“ tartja közmondás, azonban a szemérmellen, segítségre nem szoruló dekorációs szegénynek nemcsak a tarisznyaja kell, hogy üresen maradjon, hanem fekete listát kell rólok vezetni, nehogy az egyik segítő egyesület ajtaján kidobva, a másik jótékony intézet ablakán zörgessen, hol helyzetét nem ismerve, bebocsájtást nyerjen és alszegénységével elharacsolja azt a darab kenyeret, amelyre a szemérmes szegény joggal tarthat igényt.

A szegényügyekkel foglalkozó hivatalok és társadalmi egyesületek ne csináljanak lelkiismereti kérdést abból, ha neveikkel kapcsolatban az ilyen vámszedők szívtelenséget, a megértés hiányát emlegetik. Működésüket nem ezek a vámszedők vannak hivatva meg és elbírálni, hanem azok, akik odaadásukat figyelve látják, hogy krisztusi munkajok eredményes és célra vezető. Ne vegye el kedvüket a továbbbi munkától ezeknek a vámszedőknek indokolatlan és alaptalan, de

legfőként igazságtalan, üres panaszai. Ezek a panaszok úgy sem jutnak fel az Égbe.

A jótékony szervezeteknek — felekezetre való tekintet nélkül — végtelen halával adózunk itt, a nagy nyilvánosság előtt, mert az ő működésük nélkül aligha lett volna az a csend és nyugalom, mint ami volt az egész inséges tél folyamán. Tudjuk, hogy még köszönetet sem várnak senkitől odaadó munkásságukért, tudjuk, hogy szerénységük elharit minden nyilvános elismerést. Azonban egy nagy gond elmúltával meg lehet-e állani közérdekű munkásságuknak: nyilvános megörökítését?

Nemes munkálkodásukat az Égiek bizonyára avatottabb tollal örökítik meg.

PALÓCDERES

Egy derék, jólelkű tanárunk nem tudta leszoktatni az egyik, sok reményre jogosító növendékét, hogy ne jöjjön későn.

Nem használt szép szó, nem a szigor, de még a megszegyenyítés sem: késelt.

Amikor már sorba szedte az összes gyógyító eszközöket és még mindig hamarabb volt az osztályban, mint növényjéke, két társunkat az ajtó két oldalára állította, kezükben egy-egy puha kalappal, s mikor a későn, öv belépett: megalapolták.

Harsogó kacagás az egész osztályban, — a javithatatlan későnjövő ettől kezdve soha sem késelt el, nem hagyta magát még egyszer megalapolni!

Va ami orvosságra megint szükség volna — á nem az iskolákban, dehogys! — a felnőtteknél.

Tessék csak megfigyelni a városunkban tartott hangversenyeket, kulturdelutánokat, előadásokat, gyűléseket. Még véletlenül sem lehetséges, hogy nálunk a kitűzött időben el lehetne kezdeni a felsorolt társadalmi összejöveteleket.

A kitűzött időre néhányan pontosan elmennek, — ezeknek azután módjuk és alkalmuk van a bosszankodásra bőségesen.

Még öt-tíz perc nem is jönne figyelembe, de félórak telnek el, amíg meg lehet kezdeni a kitűzött program letárgyalását —

vagy előadását. Ha ekkor azután nem lenne még egy *tucat* „megkalapozandó”, hát mindenben is volna az eset, mert elvégre ma mindenki „*időmilliomos*”. Semmink sincs, — de *időnk* az van! Ki nem tudna, keresete és foglalkozásától jó pár órát a köznek szentelni?

Dehát nem is az idővesztés a döntő!

Döntő az, hogy nincs pontosság, s amikor végre-valahára, a pontosan megjelenetek bosszúságára, megkezdődik a műsor — megkezdődik a nagyon ráérők be- és felvonulása is, az előadók-szereplők, nemkülönbben a figyelni akarók külön gyönyörűségére.

Ne tessék ám azt gondolni, hogy ezek a „mindenlenn elkésők” szép szerényen megállanának az ajtónál, vagy az üres, hátsó

székek valamelyikén zajtalanul letopnának, — de hogy! Végig a termen, lehetőleg úgy, hogy mindenki lássa, hogy: „*már én is megérkeztem*”.

Ha azután véletlenül (?) egy csikorgós cipő is hangosan jelzi a megérkezés bejelentését, akkor meg éppen elősegítette a sikert. A *zavarás* sikerét.

Rajta a meghívókra a kezdés időpontja — sőt a kérelem: „*pontos megjelenést kérünk*”.

Hiába! Nem számít!

Sajnos! „*kalapolni*” nem lehet. *Biztos* lenne pedig az orvosság hatóereje!

Következtesen jegyzékbe foglaljuk a későn érkezőket, s neveiket le fogjuk közölni... *hogy szerepeljenek ők is!*

Meghívás, vagy választás?

Különös véletlene az emberi sorsnak, hogy Gyöngyös megyei város két egyházközségének kántori állása egyszerre üres, a betöltése mindkettőnek egyszerre lett időszetiű.

Gyöngyös alsórézsi plébániájáról nem régen halt el a kántor. A felsőrézsen évekkel ezelőtt üresedett meg ugyanezen állás, de nem töltötték be véglegesen, hanem a községben élő és hívők által kivétel nélkül nagyrabecsült, boldogult Kóczian Jenő ecés fia, Kóczian György helyettesként látta el a kántori teendőket.

Midőn az időszetiűvé vált két kántori állás betöltésével foglalkoznunk kell, különkülön kell vizsgálat alá venni, a teendők szempontjából azonos két kántori állás betöltésére vonatkozó körülményeket.

A Szent Ferenczendi zárda plébániájához tartozó alsórézsi kántori állás betöltésére a Zárda kebeléről mozgalom indult az iránt, hogy ezen alsórézsi kántori állást meghívás útján kellene betölteni. A meghívás gondolatára az adott okot, hogy Böbl Ernő már november óta városunkban tartózkodva, zenei képzettségének sokoldalúságát adta és mint zenészerző is bemutatkozott. Itt tartózkodása alatt a hívőknek kevésbé volt alkalmuk kántori tehetségét megismerni, de mert a meghívása iránti mozgalom élére P. Hermann Herenegyldu állott, a városi képviselők tekintélyes hányada — az ívtartó személye iránti tiszteletből és megbecsülésből — aláírták az ívet, a próba neklés megvárása előtt. Böbl Ernő, mint kántor, bemutatkozott és ez a bemutatkozás a hívek egy részének tetszését nem nyerte meg. Ugyannyira, hogy az ívet aláírók egy kis töredéke aláírást visszavonta és a választás mellett döntött.

P. Hermann Herenegyldu, aki állásából és szent hivatásából folyóan csak azt nézi, hogy az Isten dicsőségére, a hívők lelkének épülésére rendelt állásra, csak minden tekintetben feltétlenül megfelelő egyén kerülhessen, a szertartás után néhány városi képviselővel közölte, hogy az aláírt ív egyelőre beadásra nem kerül, hanem Toldi József kérelmét figyelembe véve, időt fog engedni a hívek meggondolásának és megfontolásának.

A meghívás útján való betöltésre irányuló ívet aláírták olyanok is, akik elvi el-

lenségei mindennemű meghívásnak. Nem csak az alkotmányos jog háttérbe szorításáért, hanem a szabad-verseny elzárása miatt is. Ezek az aláírók aláírásaikat nem vonták ugyan vissza, de nem kétséges, hogy a hívők akaratára szerfát fognak eljárni, mert a kántor Isten szolgája ugyan, de működésében a hívek lelke gyönyörködik, a hívek lelki buzgalmát van hivatva emelni.

Ilyen helyzet mellett az alsórézsen meghívás helyett választás útján lesz az állás betöltése, mert a meghíváshoz *egyhangú* határozat szükséges és ha csak egyetlen hang is ellenezné Böbl Ernő meghívását, úgy az fogantatba nem mehet.

Időszetiűvé vált a felső — Szent Bertalan — Egyházközség kántori állásának betöltése is.

A helyettesként működő Kóczian György meghívása iránt egy-két évvel ezelőt ugyan csak mozgalom indult, de ez a mozgalom abba maradt.

Kóczian György annak a Kóczian családnak a sarja, amely több emberöltőn át adta legkiválóbb kántorait a felsővárosi paróchiának. Mielőtt helyettesként működni kezdett volna, Gyöngyös város javadalmi hivatalának volt tisztviselője. Volt kenyere magának és családjának. Ma már nem lehet megállapítani, hogy ebből a biztos megélhetést nyújtó helyről ki hívta el a kántori álláshoz, de azt meg lehet állapítani, hogy szerencsétlen gondolat volt. Az elhívott és az Egyházközség szempontjából.

Talán azok, akik elhívták, abban reménykedtek, hogy még egy emberöltőn át a Kóczian családból lehet kántora a felsőrézsenek. Akik elhívták, csalódtak. Ma már Kóczian György legbensőbb támogató köreiből is kialakult az a megdönthetetlen tény, hogy ő: kántorunk nem lehet.

Itt állna ő maga és családja — kibuktatása esetén — kenyér nélkül, a mai nézés gazdasági helyzetben, akkor, amikor elhelyezkedni nem lehet.

Ezt senki sem akarhatja! A Kóczian család olyan sokat dolgozott a felsővárosi egyházi ügyeknek terén, a család érdeme annyira kétségtelen a több évtizedes kántori működés folytán, hogy annak egyik tagját kenyér nélkül nem szabad hagyni, csupán csak azért, mert a Szent Bertalan Egyházközség kántori állásába kiváló kántorra

van szükség, elsősorban: *hang szempontjából*.

Nem akarunk mi e helyen bírálathoz bocsájtkozni, a különböző kántori tehetségekre nézve, csupán szócsóval akarunk lenni annak az általános megállapításnak, hogy Kóczian György, mint kántor — hangja miatt — nem lenne alkalmas a híres-neves, nagy és tekintélyes Szent Bertalan Egyházközségnek.

Ezt a megállapítást nem laikusok tették! Ez a megállapítás zeneileg szakképzett, hozzáértő egyénektől ered és ezt az álláspontot mindenben osztják a nem szakértő, de buzgó hívők tömege is. A mi álláspontunk tehát az, a szakértő és nem szakértő megállapítás folyamán, hogy: Kóczian Györgyöt el kell helyezni, vagy a régi állásában, vagy a városnál más biztos megélhetést nyújtó helyen, ezt kívánja és követeli a Kóczian család iránti megbecsülés és tisztelet, de kántort olyat kell választani, aki hangjával és kántori tudásával minden igaz hívőnek megelégedésre leend.

A választás megejtése időszetiű, azt tovább halogatni nem lehet, de nem is volna értelme: a két Egyházközség egyszerre kapjon új kántort.

A pályázatok kiírásáig, a hívők azon kérelmét tolmácsoljuk e helyen is, a két plébános Úrnál, hogy nyújtsanak módot és alkalmat a jelentkező kántorjelölteknek, hogy a hívek őket megismerhessék s a jelentkezők közül a legjobbat kiválaszthassák.

MEGYEI ÉS VÁROSI HIREK

Állategész-égyügyi jelentés az 1932. évről

Az állategészégyügyi szakszolgálatot Heves vármegye területén 1 törvényhatósági és 6 járási (városi) m. kir. állatorvos látta el, továbbá 12 helyhatósági (városi-, községi-, kör-) állatorvos végezte a helyhatósági állategészégyügyi teendőket, végül 12 magánállatorvos volt letelepedve a megye területén.

Lépfenével 28 községben 56 udvar és közlegelő volt fertőzve, ezen betegségben elhullott 9 ló, 77 szarvasmarha, 181 juh és 3 sertés. (5 drb. szarvasmarha meggyógyult.)

Veszétséggel 3 község volt fertőzve, mely alkalommal 5 drb. veszett és 20 drb. veszett kutya által megmart, tehát fertőzött kutya irtatott ki.

Ivarszervi hólyagos kiütésben 3 községben 9 darab szarvasmarha betegedett meg, mind meggyógyult.

A lórühkór nagy mértékben volt elterjedve, 53 községben 246 ló betegedett meg, melyből 32 drb. gyógyíthatatlan ló elhullott, és kiirtatott, 199 drb. a gyöngyösi kengézkamrában való kétszeri kezelés után teljesen meggyógyult.

Sertésorbánc 9 községben lépett fel s ezekben 154 drb. megbetegedett sertés közül 95 drb. hullott el, 51 drb. meggyógyult.

A sertéspestis a vármegye területén a legnagyobb mértékben igen sok elhullással pusztított, összesen 80 község 2249 udvarában 12 234 drb. sertés betegedett meg, ezek közül gyógyult 3427 drb., elhullott 8313

Városi hirdetések

1109/ki. 1933.

Lárgy: Hevesvármegye alispánja leadja a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rendeletét a hernyók, hernyófészkek és lepketojások kötelező megsemmisítéséről. Megkezdés száma: 1539/a. 1933.

Hirdetmény

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter Úr 10600-VII. 1933. számú körrendelete alapján ezennel közzhírré teszem, hogy a mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló 1894 évi XII. t. c. 50 §-a szerint minden birtokos köteles a fák rügyeinek fakadása előtt, legkésőbb azonban március hó végéig, a belsősegekben, majorokban, szőlőkben, gyümölcsösökben és kertekben lévő fáit és bokrait a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani és az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és tojásokat elégetni.

Felhívom ennél fogva a város közigazgatási területén fekvő kertek, szőlők, gyümölcsösök és olyan beltelkek tulajdonosait és bérlőit, hogy fenti törvényhelyen alapuló kötelezettségeiket az ott felüntetett időpontig annál is inkább teljesítsék, mert arra hivatott szervek útján az irtást ellenőriztetni fogom s a mulasztók ellen az 194 évi XII. t. c. 95 §-a alapján a kihágási eljárás folyamatba lesz téve és költségükre lesz az irtás a községi előjáróság által végrehajtva.

A hegyközségi elnökök és hegybírákat ezúton is felhívom, hogy hegyközségeik területén a hernyóirtásra a hegyközségi tagok figyelmét hívják fel s akit az irtást fogaratosítani elmulasztják, azok neveit, a kihágási eljárás folyamatba tétele végett, a rendészeti hivatalhoz jelentésék.

Gyöngyös, 1933 január hó 28.

O R O S Z
polgármester h.

**HIRDETÉSEINKNEK
csak az
Á R A**

**kicsi,
ERED-
MÉNYE
nagy!**

Tehát
Ön is
LAPUNKBAN HIRDESSZEN!

Magán hirdetések

Kultur Nyomda

csinos és izléses nyomtatványaival tegnapi mára közismertté lett. Ma már kifogástalan: **OLCSÓ** és pontos nyomtatványt elképzelni is lehetetlen ezen két szó nélkül: **Kultur Nyomda**

KÖNYVEIT

u. m. imakönyvek, füzetes műveit, folyóiratait, tankönyveit stb. jó és olcsó munkáiról közismert **MÓCZER GYULA** könyvkötő (Kossuth Lajos-u 11/2) 28 éve fennálló, modernül berendezett könyvkötőműtermében—

KÖTTESSE BE

**Hirdetéseink
eredményesek!**

DIJTALAN HIRDETÉS.

Bárany Károly hányamérnök a Budapest-Gyöngyösvárosi Szénbánya Rt. felszámolás alatti cégtől bérbé vette a **SZÉNKITERMELÉS** jogát s a termelést onnantól, hogy az ősem szénbánya, január hó 16-án megkezdette

Megrendelések felvétele, utalványok kiadása a Hanisz-tér 2 szám alatt az emeleten levő irodahelyiségben, vagy közvetlenül a bányánál történik. (Szurdokpart, Gajdóczy téglagyár mellett.)

A darabos szén ára házhoz fuvarozva P 120 Iparvállalatoknak külön engedélyt nyújt.

Apolló Mozgó

Szombat, vasárnap, febr. 25—26.

Az 1933. évad nagy filmeseménye

**ALPÁR
GITTA,**

a tüneményes hangú magyar énekesnő sláger filmje:

„SZIVEK KIRÁLYNŐJE“

Vig operett gyönyörű zenével és sláger dalokkal

**FOX ÉS MA-
GYAR hiradó**

Előadások kezdete hétköznapokon fél 6 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3-5-7 és 9 órakor.

**HA EDDIG NEM VOLT MEGELÉGEZVE NYOMTATVÁNYAIVAL:
TEGYEN PRÓBARENDELÉST LAPUNK NYOMDÁJÁBAN!**

Nyomatott a Kultur-nyomdában, Gyöngyösön. Nyomdavezető: Sima Dávid